

ایران از صفر شروع کرد

ماز صفر شروع کردیم، ایران از صفر شروع کرد. ایران در آن وقتی که همه چیزش در خطر بود و اختناق به طوری بود که زن به شوهر و شوهر به زن نمی توانست یک کلمه خلاف رژیم بگوید، از صفر، اشخاصی که بیدار شدند و بودند، شروع کردند و این صفر کم کم بزرگ شد و این قطرات کم کم بزرگ شدند و شکل گرفتند به صورت مشت‌های گره کرده و بدون این که در آنها یک تشکیلات منظمی باشد و بدون این که دارای یک سلاح باشند، سلاح در دست مردم به هیچ وجه نبود، لکن اینها از هیچ شروع کردند تا این که سلاح‌ها را از دست دشمنان گرفتند و کم کم با فریاد اینها برای اسلام، از ارتش، جناح‌های بسیاری به اینها ملحق شدند که تا الان هم هستند و خدمت می‌کنند و در بین خود ملت هم عده کثیری بسیج شدند و الان هم بسیج می‌شوند.

۲۱ بهمن ۱۳۶۱
بخشی از سخنرانی در جمع میهمانان مراسم «دهه فجر»

نیم‌نگاه ۸ ماده‌ای امام صدور فرمان

امام خمینی (ره) فرمان ۸ ماده‌ای خطاب به قوه قضائیه و ارگان‌های اجرایی کشور را صادر کردند. این فرمان که در زمینه حقوق خصوصی، حقوق بشر و حقوق شهروندی در مقابل حکومت و قدرت، یکی از ارزنده‌ترین آثار امام خمینی (ره) است به عنوان «منشور کرامت انسان» نام‌گذاری شده است که در تمامی موارد به محترم شمردن حقوق افراد و رعایت ضوابط قانونی در برخورد با حقوق شرعی - مدنی تأکید دارد.

ربودن احمد متوسلیان و هیأت دیپلماتیک ایرانی

احمد متوسلیان، سید محسن موسوی و تقی رستگار مقدم ۳ دیپلمات ایرانی به همراه کاظم اخوان، عکاس و خبرنگار خبرگزاری جمهوری اسلامی ایران، در مسیر طرابلس به بیروت، توسط فالانژیست‌های لبنان به اسارت درآمدند.

۱۴ تیر

اعدام صادق قطب زاده

صادق قطب‌زاده رئیس سابق «سازمان رادیو تلویزیون» ایران به جرم کودتا علیه جمهوری اسلامی و تلاش برای ترور امام خمینی اعدام شد؛ چنان که گفته شد کودتاگران با دفن مقدار زیادی مواد منفجره در اطراف منزل امام در جماران، قصد داشتند ایشان را ترور کنند دادگاه او در مرداد ۶۱ تشکیل شد. قطب‌زاده که خواسته بود یا فوراً اعدامش کنند یا عفو شود، پنج ماه در زندان اوین ماند و بعد از ۲۰ روز محاکمه، سرانجام از سوی محمدی ری‌شهری به اعدام محکوم شد.

۲۴ شهریور

چهارمین شهید محراب

آیتالله اشرفی اصفهانی، امام جمعه وقت کرمانشاه توسط منافقین مورد سوء قصد قرار گرفت و به شهادت رسید. در این سال شهید آیتالله صدوقی نیز به دست گروهک منافقین ترور شد.

باز نشر یک «گزارش»

دهلی نو میزبان هفتمین اجلاس سران جنبش عدم تعهد

هفتمین اجلاس سران جنبش عدم تعهد از ۷ الی ۱۱ مارس ۱۹۸۳ در دهلی نو پایتخت هند، با حضور ۱۰۰ کشور عضو، ۱۵ کشور و سازمان ناظر و ۲۵ کشور سازمان میهمان برگزار شد. یک‌سال و نیم پس از شروع جنگ تحمیلی عراق علیه ایران، وزارت امور خارجه کشورمان خواستار تغییر محل برگزاری اجلاس شد و تهدید کرد در صورت برگزاری در عراق در این اجلاس شرکت نخواهد کرد و ریاست دوره‌ای عدم تعهد را به رسمیت نخواهد شناخت. جمهوری اسلامی ایران تلاش‌های دیپلماتیک بسیاری را برای ترغیب کشورهای عضو مصروف داشت. عراق نیز متقابلاً اقدامات بسیاری را برای جلب توجه کشورهای برگزار کننده اجلاس در این کشور به عمل آورد. جمله این که اقدام به احداث ساختمان و مجموعه‌ای با هزینه‌ای بالغ بر یک میلیارد دلار کرد.

شهر خون با خون آزاد شد

غرب کارون تا خط مرزی و در نهایت آزادسازی خرمشهر.

اما چهارمین هدف این عملیات برای نیروهای ایرانی جنبه حیثیتی داشت. غرور یک ملت ۱۹ ماه قبل با سقوط خرمشهر جریحه‌دار شد. ارتش بعث عراق در رأس آنها صدام هم بارها در این مدت از این برتری نظامی استفاده کرد. در جریان آزادسازی خرمشهر حدود ۱۶ هزار نیروی عراقی کشته و زخمی شده و همچنین ۱۹ هزار نفر نیروی عراقی به اسارت نیروهای ایرانی درآمدند. امار مقابل آمار متفاوتی از تلفات رزمندگان ایرانی وجود دارد. بر اساس اعلام منابع رسمی ۴ هزار و ۴۶۰ نیروی سپاه و یک هزار و ۸۶ نیروی ارتشی در طی این عملیات به شهادت رسیدند تا نیروهای ایرانی بتوانند بعد از ۵۷۸ روز ظهر سوم خردادماه نماز جماعت را در مسجد جامع خرمشهر اقامه کنند.

در دو قسمت قبل و بعد از آزادسازی خرمشهر تحلیل می‌کنند. چه آن که بسیاری از فرماندهان آن زمان ارتش و سپاه هم به تغییر استراتژی ایران پس از آزادسازی خرمشهر اشاره کرده‌اند. به گفته شهید صیاد شیرازی استراتژی پس از آزادی خرمشهر استراتژی سیاسی شد و شامل انجام یک عملیات نظامی برای تحقق صلح و بهره‌گیری از عملیات نظامی برای آن که بتوان از طریق دیپلماسی جنگ را تمام کرد.

در نیمه‌های شب دهم اردیبهشت سال ۱۳۶۱ عملیات بیت‌المقدس با چهار هدف عمده استراتژیک و تاکتیکی از رزمندگان ایرانی آغاز شد: بیرون راندن نیروهای متجاوز عراقی به پشت مرزهای بین‌المللی، نشان دادن برتری قدرت سیاسی-نظامی و اجتماعی ایران به عراق و حامیان او در منطقه، انهدام نیروهای متجاوز در منطقه بین

سوم خرداد ماه سال ۶۱ بود که صدای گوینده رادیو ایران را غرق سرور و شادی کرد: «شنوندگان عزیز توجه فرمایید! شنوندگان عزیز توجه فرمایید! خرمشهر! شهر خون آزاد شد.» جمله‌ای ماندگار در حافظه تاریخی ایرانیان.

عملیات بیت‌المقدس، یکی از مهمترین عملیات‌های جنگ ۸ ساله ایران و عراق بود که موفقیت‌های آن در بازپس‌گیری اراضی اشغال شده کشورمان علاوه بر بازتاب‌های بین‌المللی، ضربات مهلکی را به ارتش عراق وارد کرد. آزادسازی خرمشهر در واقع یکی از اهداف مهم این عملیات گسترده بود. عملیاتی مشترک با حضور ارتش به فرماندهی شهید سپهبد صیاد شیرازی و محسن رضایی فرمانده سپاه پاسداران. تأثیر این عملیات و آزادسازی خرمشهر به حدی بود که بسیاری از صاحب‌نظران، جنگ ۸ ساله ایران را

خاطرهنکارها

نخستین دوره جشنواره فیلم فجر

ضیافت سینما در خون و جنگ و اغتشاش

مریم نراقی | بهمن ماه ۶۱، اوج فعالیت‌های مسلحانه گروهک‌ها، مردمی درگیر تمام تنگی‌های حاصل از جنگ، سیل شهیدایی که هم‌روزه از جبهه‌ها سرازیر بر شهرها می‌شوند. هیچ چیز شرایط عادی ندارد. نظام اما دوست ندارد مردم حسن کنند چرخ‌های مملکت لنگ می‌زند. باید کاری کرد. کاری کارستان. کارستانی که نشان دهد اوضاع کشور عادی است و زندگی جریان دارد. چنین می‌شود که برگزاری نخستین دوره جشنواره فیلم فجر در دستور کار قرار می‌گیرد.

نخستین دوره جشنواره فجر اما اوج تناقض را به تصویر می‌کشید در کشوری که یکی از مظاهر انقلابی‌گری‌اش در سال‌های شورش و انقلاب آتش‌زدن سینماها بود، در سرزمینی که تا همین دو سال پیش بودن یا نبودن سینما مسأله اصلی بود؛ جشنواره‌ای تمام سینمایی پامی گرفت. تناقضی که تا همین امروز نیز مانده؛ و با این که دیگر حرفی از نبودن سینما در کار نیست، اما سینمای دغدغه‌مند مستقل هنوز هم تحمل نمی‌شود.

جشنواره اول البته با این که بر گزار شد، اما سنگینی تحمل‌ناپذیر انتقادات بر کرده‌ها بود. سیاست‌گذاران اما راهی برای گریز از انتقادات نندروها یافته بود. برگزاری جشنواره‌ای تماماً مخصوص سینمای آماتور؛ که جایزه تنها برای فیلم‌های آماتوری تخصیص می‌یافت. در این بین البته سینمای حرفه‌ای نیز بود، اما در حاشیه و به‌عنوان نمایش جدیدترین تولیدات سینمای ایران - که چه محبوب هم بود و شرکت کنندگان نخستین دوره چه‌صنهای کیلومتری را شاهد بودند.

راه دیگر برای سبک‌کردن بار انتقادات ایجاد بخش‌هایی با سر و شکل انقلابی بود. بخش‌هایی مانند چشم‌انداز سینمای کوه؛ سینمای اتالیان؛ ناتورالیسم؛ تامل روز؛ سرخوستان و سیاه‌پوستان در سینما؛ سینمای ایران پس از انقلاب اسلامی و نمایش‌های ویژه - که به شماری از فیلم‌های انقلابی نظمی اختصاص داشت. فالغ از این موضوعات حاشیه‌ای منبعث از شرایط سیاسی کشور؛ اما نگاهی گذرا به اسامی فیلم‌های شرکت‌کننده در بخش حرفه‌ای جشنواره نشان می‌دهد ما در این سال‌ها چقدر عقب مانده‌ایم و چگونه سال‌هاست از تعداد فیلم‌های مهم کاسته شده‌است.

بله؛ در اوج آشفتنگی و بی‌ثباتی کشور، در بخش حرفه‌ای شاهد فیلم‌های مهمی چون حاجی و اشنگتن زنده‌یاد علی حاتمی، خط قرمز مسعود کیمیایی، مرگ یزدگرد بهرام بیضایی، اشباح رضا میروخی و دادای ایرج قادری بودیم. فیلم‌هایی که با هر متر و معیاری جزو بهترین فیلم‌های سازندگان نشان هستند. به اینها باید فیلم‌هایی چون سفیر فریبز صالح، آفتاب‌نشین‌های مهدی صبغ‌زاده، برج خنوخین امیر قوبلد، توجیه منوچهر حقانی پرست، جاده محمد علی سجادی، در محاصره ابن صادق، دست‌شیرطان حسین زندیاف، فرمان کوبال مشکوت، فصل خون حبیب کاوش، مرز جمشید حیدری، از فریاد تا ترور منصور تهرانی، اعدامی محمدباقر خسروی، خانه آقای قحودست محمود سمعی، خونبارش امیر قوبلد، طلوع انفجار پرویز نوری، کرکس‌ها می‌سوزند جمشید حیدری، موج طوفان منوچهر احمدی، جنگ اطهر محمدعلی نجفی و سقوط بارید طاهری. فیلم‌هایی که هنوز هم مانده‌اند و سرفصل مهمی را در تاریخ سینما به خود اختصاص داده‌اند. موضوعی که با نگاهی دیگر ثابت می‌گردد سینمای ایران تا حد زیادی توانسته یا محدودیت‌های دوران جدید کنار آید و چرخ تولید با سرعتی ملموس به حرکت درآید. با این که حداقل مهمترین فیلم‌های جشنواره یعنی فیلم‌های کیمیایی، بیضایی و علی حاتمی هر کدام به دلیل بعدها نتوانستند مجوز اکران عمومی را به دست آورند، تا این نیز بدل به رویه‌ای شود که نمایش فیلم در جشنواره تضمینی برای اکران عمومی هیچ فیلمی نیست.

ماندگاران

پرواز قهرمانانه
«دوران»

صدام پیش از آغاز جنگ تحمیلی و در اجلاس سران عدم تعهد درهاوانا، میزبانی بغداد را برای اجلاس بعدی برعهده گرفته بود. او با ترسو خواندن خلبانان ایرانی گفته بود: «هیچ خلبان ایرانی جرأت نزدیک شدن به آسمان بغداد برای برهم زدن اجلاس را ندارد.» روز ۳۰ تیر ۱۳۶۱ با وجود تهدید صدام، ۶ خلبان نیروی هوایی ارتش با سه فروند هواپیمای جنگنده برای انجام عملیاتی در قلب عراق آماده شدند. یکی از این خلبانان سرلشکر شهید «عباس سرمایه‌ملی‌بود»

وداع با فرمانده جوان

۹ بهمن ۱۳۶۱ خبر شهادت حسن باقری یکی از فرماندهان جوان جنگ تحمیلی منتشر شد؛ بر اساس یادداشت‌های روزانه این فرمانده جوان، وی در هر ۲۴ ساعت ۱۸ ساعت فعالیت می‌کرد. امام خمینی (ره) پس از شهادت حسن باقری روی عکس وی نوشتند: «خداوند شهید شبنزنده‌دار ما را با شهادی صدر اسلام محشور فرماید. اگرچه نمی‌توان با اندک اطلاع‌های بروی کاغذ، معرفت شخصیت حسن باقری به‌عنوان یک نخبه، میراث معنوی و سرمایه ملی بود»

عملیات فتح المبین بارمز مبارک یازهرا (س) آغاز شد

آزادسازی ۲۵۰۰ کیلومتر مربع از خاک جمهوری اسلامی؛ شامل ده‌ها بخش و روستا، سیاحت ۴ و ۵ رادار، جاده مهم دزفول - دهلران و... از مهمترین دستاوردهای این عملیات است.

۲۹ فروردین

حبه جادو

توبه نصوص داستان لطف علی خان‌های روزگار

توبه نصوص نام فیلمی به کارگردانی محسن مخملباف است. در این فیلم لطف علی خان که کارمند بانک است بر اثر سکتی می‌میرد ولی در هنگام دفن زنده شده و از جابر می‌خیزد. او در اثر این اتفاق به این فکر می‌افتد که از افرادی که می‌شناسد خلاقیت بگیرد و غافل از این که مسیر سختی پیش رو دارد. فرج‌الله سلحشور نقش لطف علی خان را بازی می‌کند. محمد کاسبی، بهزاد بهزادپور، محمد علی دوست، مهدی کاغذچی و مریم رفسنجانی دیگر بازیگران «توبه نصوص» هستند که در کنار سلحشور در این فیلم به‌ایفای نقش پرداخته‌اند.

دانشگاه امام صادق تأسیس شد

هیأت موسس این دانشگاه شخصیت‌هایی چون مقام معظم رهبری و آیات مشکنی، مهدوی کنی، امینی، امامی کاشانی و... بودند.

حبه صدا

یاران چه غریبانه

ترانه یاران چه غریبانه یا غریبانه یکی از ترانه‌های مربوط به جنگ ایران و عراق است، پرویز بیگی حبیب‌آبادی این شعر را پس از آزادسازی خرمشهر سرود. این ترانه ابتدا توسط مهدی سلحشور و بعد توسط حسام‌الدین سراج و غلام کوبتی پور و صادق آهنگران اجرا شد. این ترانه در چند فیلم سینمایی و چند نمایشنامه خوانده شد.

کیسه‌هولگفین

عکاس زن آلمانی است که در سال‌های ۵۹ تا ۶۸ چندین بار به ایران سفر کرده‌وز نقاط مختلف ایران عکاسی کرده‌است. این تصویر نیز یکی از همان عکس‌هاست. این عکس مربوط به اسباب‌کشی یک خانواده در شهر رشت است.

عکس‌نویشت

برگزاری انتخابات مجلس خبرگان رهبری و میان‌دوره‌ای مجلس شورای اسلامی